

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਫਲਸੌ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਗੁਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲੈਟਸ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਕੋਡ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 1953
 18 ਅਤੇ-ਵਾਧੂ ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XLVII-
 ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 6—ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ*
 ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ—ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
 ਖੇਤਰ ਅਗਸਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਚਲਾਉਣ ਦੇ
 ਸਿਧਾਂਤ।

ਦੋ ਪਿੰਡ, ਜੱਲੋਕੇ ਅਤੇ ਮੀਤੋ ਜਗੀਰ, ਰੈਂਡਕਲਿਫ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ (ਭਾਰਤ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਰਲ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਹੌਂਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302, 307 ਪੜ੍ਹ ਕੇ 149 ਅਤੇ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ?

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਪਰਜਾ ਸਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਐਕਸਟਰਾ-ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਐਕਟ (1947 ਦੇ XLVII) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

650

'PUNJAB SERIES

[VOL. vn

- ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਨ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ, III ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ- ਜੱਜ!, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 11 ਮਾਰਚ 1953, 'ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ' ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਐੱਚ.-ਆਰ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਜੇਐਨ ਸੇਠ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. \A ਪੁਰ, ਜੇ. ਇਹ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਰਾਏ ਸਿੱਖ, ਵਾਸੀ ਜਲੋਕੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਮੌਤ ਅਤੇ ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਲੰਘ ਗਈ। ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ - ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੰਜ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣੀਆਂ ਸਨ। ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਜਲੋਕੇ ਅਤੇ ਮੀਤੋ ਜਗੀਰ ਰੈਂਡਕਲਿਫ ਅਵਾਰਡ ਅਧੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ (ਭਾਰਤ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਸਨ। ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਦੋ ਮੂਲ ਮਾਲਕ

ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਸਾਰੇ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਸਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਸ. ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਜਲੋਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਗਿਆ

ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਦੀ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁੱਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। 8 ਜਾਂ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜਦੋਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਰਕਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਰੱਖਣਗੇ। ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ ਦਾ ਨਾਂ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਨਾਥ ਵਰਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਗੇ। ਮੀਤੋ ਜ਼ਰੀਰ ਅਤੇ ਜੱਲੋਕੇ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ। ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਹੈ. ਸੀ.ਬੀ. (ਪੰਨਾ 23) ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4 ਆਰ ਦੇ ਪੰਨਾ 32 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਜੱਲੋਕੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਮ ਚੰਦ, ਪਟਵਾਰੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੀ. . ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸ. ਸੀ.ਡੀ. (ਪੰਨਾ 24), ਐਸ.ਪੀ., ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੱਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ।

ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰ ਮੌਜ ਅਤੇ ਆਰ.ਕੇ. ਮਾਨੀ -----ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੀ.ਜੇ.ਐਨ.ਆਈ. ਮੀਤੋ ਜ਼ਰੀਰ, ਪਿੰਡ ਜੱਲੋਕੇ ਗਿਆ। ਕਪੂਰ , ਜੇ.ਏ.ਆਈ ਤਾਂ ਸਬ -ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਮਮਦੋਟ ਤੋਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਗੀਚਾ ਸਿੰਘ, ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਦੋਵੇਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ; ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਬਗੀਚਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੈਕਾ ਸਿੰਘ ਹਨ।

ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਿੰਡ ਜੱਲੋਕੇ ਪੁੱਜੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਟਾਹਲੀ ਦੇ ਦਰਖਤ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠ ਗਏ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਗੁੱਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ" (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4, ਪੰਨਾ 33, 1.9), ਪਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਰਾਈਫਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੋਈ ਸੱਤਰ ਜਾਂ ਅੱਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਂਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਉਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਈਫਲਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ, ਛਬੀਲਾਂ ਆਦਿ ਸਨ। ਉਹ 15 ਤੋਂ

20 ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਨ, ਰੁਕ ਗਏ।

ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਫਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ 'ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਰਾਈਫਲਾਂ ਸਨ, ਉਹ ਰਾਜ ਲੈ ਗਏ।

ਇੱਕ ਕੰਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਰੀਬ 31 ਤੋਂ 4 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦਰੱਖਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈ। ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ ਕਰੀਬ ਵੀਹ ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਕਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਕੱਢ ਲਿਆ ਸੀ।

ਝੁੱਗੀਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਗੂਠਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗਵਾਹ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਕਿ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ।

ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 83 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਚਾਰ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੰਧ ਨੇੜੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਹਾਇਕ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1-30 ਵਜੇ ਥਾਣਾ ਮਮਦੋਟ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਘਟਨਾ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

27 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 14 ਮਈ 1951 ਤੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ, ਅਤੇ ਇੱਕ

ਗੁੰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਧੂਰਾ ਚਲਾਨ 25 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਸੁਣੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਜੂਨ ਤੱਕ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਪੂਰ, ਜੇ? ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 28 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਿਸ ਸੁਣੀ ਗਈ ਅਤੇ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਵਾਧੂ ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਐਕਟ (1947 ਦਾ ਐਕਟ XLVII) ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। 26 ਫਰਵਰੀ 1952 ਨੂੰ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SRO 369 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ:

(t ਉਹ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਜੋ ਫਿਰੋਜ਼ ਪੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਖੱਬੇ ਕੰਢੇ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ?’

ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

“ ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਐਕਟ, 1947 (1947 ਦਾ XLVII) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਅਤੇ - ਉਪਰੋਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ: -

1.. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। . ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ , ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, . ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
.....ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਆਰਡਰ * ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ”

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ^ ਉਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ 311 (1 ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ v - ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਸਮੇਤ: -----

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ .

2. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਣਗੀਆਂ।"

21 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ ਕਮਿਟਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮੁੜ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 8 ਸਤੰਬਰ 1951 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 11 ਸਤੰਬਰ 1951. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 8 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭੰਡਾਰੀ, ਜੇ.,

ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952' 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜ

' -----ਕਮਿਟਿੰਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 13 ਮਈ 1952 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਮਈ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੰਨ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 9 ਜੂਨ 1952 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 18 ਜੂਨ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 3 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ 45 ਗਵਾਹ ਸਨ ਅਤੇ 9 ਸਤੰਬਰ 1952 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 30 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 2 ਮਾਰਚ 1953 ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ * ਸੈਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 149, - ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, ਅਤੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਈ ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਛਪੀਆਂ ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 5 ਅਗਸਤ 1953 ਤੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ.

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੁਰਮ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਸੀ.

ਇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ। ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੱਲੋਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ -----ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਕਪੂਰ, ਜੇ.. ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਤਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਤਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਪਰਜਾ ਸਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 188, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1947 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੱਲੋਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜੱਲੋਕੇ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਈਫਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜੱਲੋਕੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਐਕਸਟਰਾ-ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਜੁਰੀਸ ਡਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਧੂ-ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਜੱਲੋਕੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ- ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੈਨ, ". ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ;

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇਖੋ ਓਪਨਹਾਈਮਜ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ, ਖੰਡ I, ਪੀ. 514.

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ■ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਈਡਰਜ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ, ਖੰਡ I ਦੇ ਪੰਨਾ 396 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਕਿਸੇ ਸੰਧੀ ਜਾਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਸਲ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗ੍ਰਾਂਟਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ * ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।"

ਅਤੇ ਪੰਨਾ 399 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨ v ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਖੇਤਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੈੱਡਕਲਿਫ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈਡ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ।

ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ:

"ਲੁਪਤ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ

ਅਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਈ ਕਰਕੇ ਗੁੱਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੋਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।" ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਓਪਨਹੇਮ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਵੋਲ. ਆਈ, ਪੀ. 154. ਰਾਜ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਪੂਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। -----ਜੇ.

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਦੇਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

Falshaw,

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ